

Torbjørn Jacobsen er bæði lögtingsmaður og íðin GÍ-viðhaldsmaður

Tað verður so mangan tíki til, at sambært hagröðini eru teir smáu altíð við undirlutan, men tað má ásanast, at hetta er ein sannleiki við modifikátiónum, ein skerður veruleiki, tá ið millum annað kriggi og ítrótt unærður.

Ídag – 24. oktober – fyri 58 árum síðani varð ein svartur drongur borin inn í heiminn í lítlu bygðini Trés Coracões. Stutt eftir varð hann skírdur Edson Arantes do Nascimento. Sambært hagröðini burdi hann ikki verið bygdamaður, men hetta forðaði honum ikki í at gerast heimsins besti fótballspælarar higar til dags. Hann gjørdist heimsmeistari í Svíaríki í 1958, í Chile í 1962 og aftur í Mexico í 1970. Tá ið spælt varð um heimsmeistarateitið í Onglandi í 1966 vóru vit stóð suðuri á flatlondum. Tá ið tú sum smádrongur hevði pendlað so nógv millum Syðrugøtu og Latínamerika, so ívaðist tú ongantíð í, hvørjum líði tú ynskist besta rákið, og so mikið svári gjørdist tað, tá ið ein portugisari, tilætlað, meiddi strategin á brasilianska líðnum so illa, at hann spældi ikki aftur ta ferðina. Líðið var evnað til íkring Pelé, og tá ið hann ikki var har, sákk líðið saman sum eitt kort-hús, vanlukkan prógvaði hvussu stóran týdning bygdamaðurin hevði í spælinum um, hvør ið skuldi gerast heimsmeistari í fótballi ta ferðina. Seinni fekk hesin frægi fótballsbassadorurin eina útbúgving á háskulastøði og gjørdist enn tá ítróttarmálaráðharri í brasiliansku stjórnini. Uttan at blunka eiga allar heimsins spælarar at hava hendan mannin til fyrmyndar.

Gøtudreingir nógvir valir

Vit gøtudreingir komu nú ikki so langt á leiðini. Gøttur vóru væl meiri upp-býttar tá, og tað var ógvuliga sjáldan, at vit vóru í Norðragøtu, mest í halgiðóminum og onkuntíð vitjagdu vit slektina. Við Gjógv gingu vit í skúla og á post-húsið, onnur orindi høvdu vit ikki. Bygdinar lívdu sitt egna lív.

Petur hjá Esmari á Lakjuni og undirritaði eru einsamallir hanar í einum árgangi

í Syðrugøtu. Genturnar eru fleiri. So frægt hevði tað to hlnast við dreingjarnum midskeiðis í 50-árunum, at fótballurin eisini kundi spælast her um leiðir. Vøllurin var ongin, men vit spældu um sumrnar niðri á sandi, aðrar tíðir ímillum 98 og hoyggjehúsið í Úti-guttastovu, og tá ið tað góða lagið var, gingu vit niðan á Hólheygar og spældu á grasi. Nú minnst eg ikki allar aftur, og onkur er longu farin hiðani av foldum. Teir hjá Esmari, Frits, Jóa og vinmaðurin Petur. Teir á Toftini, Olli og Sám-al. Hans Charles hjá Turíð í Bartalsstovu, Karl hjá Magdu, Jeffrey hjá Suðringi, teir hjá Hensiu, Jógván og Carl hjá Jóan Heina, Mannbjørn og Ólavur hjá Martini í Grund (Sám-al Petur var nakað lítill tá!). Bergleif og Kemmi hjá Lias hjá Benadict. Og teir yngri hava helst verið við onkuntíð, hugsi um Atla hjá Odda, teir hjá Hans hjá Jóannesi, Óla Hans' amir báðir hjá Gøji og Matheu og aðrir eisini.

Stórir dreymar hava onkuntíð vitjað høvdið á hesum dreingjunum, tí eg minnst ta eina ferðina, tá ið vit spældu fótballtuttanfyrir handilin úti í Grógv, omanfyrir bensinpumpuna hjá abba mínum, at avgjørt varð at biðja um ein fund – hann mundi vera nakað óformellur og er helst ikki skrásettur nakra staðni – við Palla Gubba, sum helst hevur verið formaður í forstandaraskapinum tá. Eittans málið var á dagsskránni – ein veruligur fótballsvøllur.

Hann kom ikki tá bein-anvegin, men tað kann nú vera, at hesin undarlígi fundurin hevur havt ávirkan á hin bráðesa og framlitandi abbabeiggin, heimsborgaran Jóan Paula Gregersen. Hesar smáu lobbyistarnir eiga kanska sín litla lut í tí, at fá á seinni var vøllurin í Serpisgerði ein veruleiki.

Stór nytta í nýggja vøllinum

2. hvítusunnudag 1964 fóru menn og kvinnur av húsi. Vøllurin, sum nú er landskendur og væl tað, varð tikin í nýtslu, og stórfelgini úr høvudsstaðnum, B36 og HB, spældu hin fyrsta dystin. Hetta man hava verið ein

Fótballturin í Gøtu, Brasilia og Manchester er tann sami

24. oktober hevði GÍ ársveitslu, og tá hevði Torbjørn Jacobsen, lögtingsmaður og íðin GÍ viðhaldsmaður, nakrar hugleiðingar, har hann m.a. sammetti fótballin í Gøtu við tann í Brasilia og Bretlandi. Síðani tá er sambandið millum Gøtu og Brasilia styrkt, tí tveir brasilumenn eru komnir til GÍ. Við loyvi frá røðaranum í Gøtu seta vit hugleiðingarnar í blaðið. Torbjørn býði barnaárin í Syðrugøtu, áðrenn tey fluttu út á Glyvrrar

líka so stór hending fyri okkum, sum tá ið 2 x Kennedy, Che, Palme og Luther King vórðu skotin, tí hóast bert átta ára gamal, minnst eg enn hvarvið eg var staddur, tá ið hendan seansan fór fram. Útvarpið var við henda dagin, og Jógván, systkinabarnið, sigur mær, at hetta var fyrsta reportasjan hann gjørdi sum útvarpsmaður. Hetta var ein megadagur. Vit vistu tá ikki so nógv um fótballin úti í heimi, men onkran av høvudsstaðarleikarunum kendu vit navnini á. Serliga Petur Sigurð Rasmussen, og komst hetta í mestan mun av tí, at Jógván Salamon hjá Leon plagdi at vera málmaður í amatørleiknum í Syðrugøtu, og eingin ívaðist í tí, heldur ikki hann sjálvur, at hann var Petur Sigurð. So lítill var verðin tá.

Nú hevði væl eingin væntað, at ein berur vøllur skuldi gera nakran serligan mun í hesi lítlu bygðini. Men hendan verkætlanin er besta dømið um, hvat kann henda, tá ið karmarnir og menniskjaliga tilfeingind er hitt rétta. Í stóran mun samskipaði vøllurin bygdinar til eina bygd. Gøttur, sum mangan verða tiknar fram sum ein oasa, bæði vinnuliga, mentunarlaga og nú ítróttarlaga, hava ein dýran arv, sum gongur aftur til høvdingdátina í Foroyum.

Og apropos høvdingdátina, so skoyt eg upp fyri systkinabarninum, Magna, eina ferð við hittast á eini mat- og drykkjustovu úti í flogvøllinum í Kastrup, at vit áttu at stovna ein grunn við tí eina endamáli at smíða eina stóra standmynd av Trónda í Gøtu. Havi síðani orðað hetta við trí- og fermanningin Jógván hjá Berlinu, og tóktist hann at hava áhuga í málinum. Einaferð droymdi eg, at hon burdi staðið upp á Støðlafjalli og megaljósvarparar kyndu eitt ljóshav íkring hana – helst er íblásturin komin av hini stóru Jesus standmyndini í Rio de Janeiro.

GÍ og Manchester

Tað er helst í mestan mun liturin á búnum, sum dregur hesar mastodontarnar, Brasilia og Gøtu, saman í hugaheiminum. GÍ er eitt óvanligt felag. Tað var einaferð ein høvudsstaðul sum

samanbar felagið við hitt navnframa Manchester United. Hvør ið urkraftin er, er ilt at siga, men eg komi at hugsa um eina føðingardagsheilsu til ommu mína úti í Grógv, sum stóð at lesa í Dagblaðnum í 1961: »Tað hava ikki verið studningar og almennur peningur, sum hava borið hesi tóting uppi, men áræði og iðni, blandað við einum sjáldsomum hegni og einum aldri svikjandi virksema«. Hetta er væl eitt stemplum, sum kann setast á alla bygdina, tá, nú og vónandi í allar ævir. Væntandi fáa vit sum lívfrøðiliga bara eru hálvur gøttumenn, eisini ein lut í hesum.

Nú veit eg, at í hvussu so er ein 70 ára gamal Liverpool fan er ímillum okkum í kvøld, og helst er einasti Everton viðhaldsmaðurin í Foroyum eisini staddur her. Eitt annað felag, sum kom at standa hjarta mínum nær, gjørdist hitt fyrrnevnda Manchester United. Hetta ikki tí at teir hava vunnið so nógv hesi seinastu árin, men heldur tí at eg sá teir spæla live í gomlu ítróttarparkini í Keypmannahavn hósdag 31. juli 1969. Vit lógu við skipi har, og allir teir stóru vóru við – Jimmy Rimmer, Shay Brennan, Brian Kidd, Denis Law, David Sadler, Bobby Charlton og hin legendariski George Best. Hann varð útskiftur í 2. hálvleiki, so móguliga hevur hann verið og sløkt sær tostan á onkrari drykkjustovu kvøldið fyri. Spælt varð ímóti einum samansettum líði úr Keypmannahavn, og har var klassamunur. Minnst serliga eitt skot, sum Bobby Charlton hevði av miðjunum og sum brast í tvørliggjaran og í málið.

Áskoðarafjöldin hjá GÍ hevur nakað av hesum brettska sniðnum í sær – litfagurt og livandi. Ein spælarar samanber áskoðararnar í Brasilia og Bretlandi, ella hvussu subjektivur og objektivur tú kanst vera, tá ið tað ræður um hetta heims-spælið, sum fótballturin er vorðin. Bretski fótballsentusiasturin livir og doyr – á sama hátt sum brasilianarar gera – fyri sínum líði. Men í mun til entusiastin í øðrum londum er hann ofta rættuliga objektivur. Helst vil hann hava, at lið hansara vinnur, men tað skal helst

vera eftir ein harðan, spennandi og javnan dyst. Hvussu stóran týdning tað hevur fyri bretan at siggia dystirnar – serliga í steypakappingini – sigur henda sanna søgan nakað um: Ein harri, sum var komin nakað væl upp í árin, kom seinnaftan ein leygardag innar í eitt stórmagasín og bað um at hitta abbasonin, sum var ekspedientur. »Eg eri abbi hansara«. Stjórin, sum var eitt sindur skelkaður, svarði: »Tað kann meg almikið, men abbasonur tygara hevur fingið friðag fyri at kunna luttaka í jarðferð tygara!«.

Biligrir sosialir stovnar

Nú veit eg ikki, um hetta kann koma fyri á Fiskavirkunum, men hetta sigur nakað um, hvussu stóran týdning fótballturin hevur í samfelagnum í dag – eisini í Gøtu. Eg havi pástáðið og kann gera tað aftur í kvøld, at ítróttarfelgini í Foroyum eru heimsins biligastu sosialu stovnar. Tí eiga vit øll at vera góð við felgini, sum ongin og øll eiga. Nú eru aðrar tíðir. Mikkjál á Ryggi sigur í sanginum: »Tað er frilynt, tað fólkið í Noreg.....« soleiðis Ja í stríði var norðmaður treystur, og í frið helt hann ítrótt og spæl.....« Fyri ein part er tann tíðin farin, ítrótturin og serliga fótballturin er kommersialiseraður, og tað er bara ein vegur, og tað er at fylgja rákinum, annars verður tú rættuliga skjótt afturísigldur. Bygdafelagið GÍ er eitt av teimum fáum, sum kunnu mannast upp ímóti blokkkapitalinum í høvudsstaðnum, og eg veit, at lunnar nú verða lagdir undir eina spennandi framtid fyri felagið. Hugsi um føðingardagsbarnið, bygdadrongin Pelé, sum gjørdist heimskendur, tá ið hann fekk teir røttu karmarnar at mennast í.

Fullveldið hátíðarhaldast móti dønum

Nú hevur man oftani sagt, at norðragøttumenn høvdu betri tak á bólinum enn syðrugøttumenn. Hugsi at hetta rákið er við at venda eitt sindur. Hetta lítla talentið hjá Tummasi Paula er jú syðrugøttamaður. Onkur skal hava orðað hetta við Martin Juul, sum uppihældur, at fótballsgeniin eru

Norðragøtu. Nú haldi eg meg eiga ein nokk so stóran lut í hesum talentinum, tí teir fyrstu gaggurnar hjá honum vórðu keyptar niðri í Aalborg. Tummas Pauli og eg sigldu saman tá, og mær vitandi var tað eg sum borgaði fyri flutningsútreiðslurnar til Forøya. Ein góð iløga og harvið gjørdist eg ein tann fyrsti sponsorusin hjá GÍ – uttan at vita av tí!

Politikkur og ítróttur eiga ikki at verða samantvinnadi, og tað mundi vera meiri sum hálvur gotumaður og GÍ-viðhaldsmaður, at Jógván heitti á meg um at tosa fyri tykkum í kvøld. Henning Jensen, kendur áleypari, sum spældi í Borussia, Real Madrid, Ajax og sjálvandi á danska landsliðnum, sigur seg hava spælt ein politiskan fótballsdyst í lívinum, hóast hann ikki var fegin um at vevja hesi fyrbrigðini saman. Hetta var tá gomlu EEC londini spældu ímóti teimum nýggju – Danmark, Írlandi og Bretland – á Wembley eitt kalt januar kvøld í 1973. Teir eldru minnast helst málið, sum Henning sjálvur skallaði inn eftir ein frálíkan sendara úr høgri frá Bobby Charlton. Tey nýggju londini vunnu dystin 2-0. Kanska hevði tað verið eitt hugskot at spælt ein landsdyst á Svagaskarði ímóti Danmark tann dagin, tá ið fullveldið verður proklamerað!

Vónandi verður hetta ein góð veitsla, og vónandi havi eg ikki troystað tykkum ov mikið. Gøttumenn høvdu nokur savningarstøð – Skálabonkin, 98 og garðin omanfyrir handilin í Grógv. Sá eina mynd nú um dagarnar, har abbi mín, Jóan Elias, Pól morbróður, Ásvein á Skipanesi, Sofus á Toft og Jóannes á Lakjuni hanga niður á garðin og viðgera heimsstöðuna. Hvussu ofta eg havi sparkað ein bólt ímóti hesum sama garði havi eg ikki talið á, men nógv er broytt síðani tá.

Torbjørn Jacobsen